

SAAJA:

Parkanon kaupunki
Parkanontie 37, 39700 Parkano
kaupunki@parkano.fi

LAUSUNNON ANTAJAT:

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry
Pyhäjärvenkatu 5 B, 2 krs, 33200 TAMPERE
pirkanmaa@sll.fi

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry
puheenjohtaja Arja Pihlaja
arja.pihlaja@ysy.fi

VIITE: Parkanon kaupungin teknisen lautakunnan päätös 21.1.2026 § 3

ASIA: Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry:n ja Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry:n lausunto Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoiman osayleiskaavaa koskevasta yleiskaavaluonnoksesta

Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoiman sijainti Parkanossa

Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoimahanke sijoittuu Parkanon länsipuolelle laajalle, noin 3000 hehtaarin suuruiselle maa-alueelle, josta suurin osa kuuluu Parkanon kaupungille.

Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoimahanke sijoittuu poikkeuksellisen arvokkaan ja luonnontilansa säilyttäneen luonnonsuojelukeskittymän Häädetkeitaan välittömälle lähivaikutusalueelle.

Hankealueen länsipuolella olevan Häädetkeitaan (FI0336004) luonnonsuojelualueen ydinalueen muodostaa vuonna 1956 perustettu ja luonnonsuojelulla tiukasti suojeltu luonnonpuisto. Häädetkeidas on jo kuitenkin 1920- luvulta saakka ollut sekä tutkimusalue että epävirallisesti suojeltu aarnialue. Sen kilpikeidasta pidetään erityisen hyvin kehittyneenä suoyhdistelmänä.

Häädetkeitaan laajan ja poikkeuksellisen hyvin säilyneen ja linnustollisesti rikkaan Natura 2000 - alueen suojeluperusteina ovat keidassuot, puustoiset suot, boreaaliset luonnonmetsät sekä humuspitoiset lammet ja virtavedet ympäristöineen. Luonnonpuiston ulkopuolisten osien luontotyytit ovat luonnonpuiston kaltaisia. Alue muodostaa ekologisesti yhtenäisen kokonaisuuden. Luonnonpuistoon on liitetty soidensuojeluohjelmaan kuuluneita alueita, ennallistettuja soita ja luonnonmetsiä. Alue on myös linnustollisesti rikas ja kansallisesti merkittävä

IBA-alue (FINIBA Parkano, Karvia Parkanon–Karvia keitaat/suot, 440099).

Hankealueen eteläosassa sijaitsee Ronokorven SSTE (5013). Ronokorpi on maakuntakaavaan merkitty luonnon monimuotoisuuden ydinalue, jota koskee maakuntakaavan kehittämissuositus. Sen mukaan maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Luonnon monimuotoisuuden ydinalue merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa, ja niillä on merkitystä myös ekologisina yhteyksinä, joita koskee kehittämissuositus. Sen mukaan maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista.

Ronokorpi on myös Pirkanmaan maakuntakaavan taustaselvityksissä tunnistettu *merkittävä uhanalaiskeskittymä eli ns hotspot* alue. Suunniteltu energiantuotantoalue sijoittuu siten osittain ekologisesti herkimälle vyöhykkeelle. Tämän vuoksi Parkanon näkökulmasta kaavoituksen on tunnistettava sekä alueen suojelevarvot että alueelle jo kohdistuva maankäytön paine.

Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoiman sijoittuminen vaatii siten vaikutusten kumuloitumisen tunnistamista sekä paikallisesti, että koko läntisen Pirkanmaan mittakaavassa.

Sisällys

Sisällysluettelo

Kangaslammin tuuli- ja aurinkovoiman sijainti Parkanossa	1
1. Johdanto ja lausunnon tarkoitus.....	3
2. Vaikutukset luonnonympäristöön ja linnustoon	3
3. Vaikutukset maisemaan, hiljaisuuteen ja ihmisen elinympäristöön.....	4
4. Vaikutukset tulee arvioida kaavavaiheessa	4
5. Kumulatiiviset haitat ja kohtuullistamisperiaate	5
6. Maa-ainesten otto, perustukset ja pysyviksi jäävät vaikutukset	6
7. Kaavaluonnosvaiheen hyväksyminen.....	6

1. Johdanto ja lausunnon tarkoitus

Kangaslammin tuuli ja aurinkovoimahanketta koskevan osayleiskaavan valmisteluvaiheen aineisto on ollut nähtävillä. Tässä lausunnossa tarkastellaan kaavaselostuksen sisältöä suhteessa niihin arviointivaatimuksiin, jotka maankäyttö ja rakennuslain mukaan on otettava huomioon. Lausunto perustuu YVA selostuksesta annettuun mielipiteeseemme ja siinä esiin tuotuihin vaikutuksiin, joiden tarkastelu kuuluu myös kaavoituksen tehtäviin silloin, kun yleiskaavaa käytetään tuulivoimaloiden rakennuslupan perusteena.

YVA aineiston ja kaavaselostuksen sisältöjen välillä on eroja, jotka on arvioitava ennen kuin osayleiskaavaa voidaan viedä ehdotusvaiheeseen. Lausunnon tarkoituksena on tuoda esiin sekä YVA-mielipiteessä käsitellyt vaikutukset että ne puutteet, jotka koskevat kaavaselostuksen vaikutusarviointia. Kaavaluonnosta ei voida tällaisenaan pitää riittävänä eikä sen tarkastelu mahdollista osallisille annettua oikeutta arvioida hankkeen todellisia vaikutuksia. Lausunnossa esitetään, että kaavaselostusta sekä sen taustamateriaaleja on täydennettävä olennaisilta osin ja että kaavaluonnos on tämän jälkeen asetettava uudelleen julkisesti nähtäville ennen ehdotusvaiheeseen siirtymistä.

Kaavaselostuksen tehtävänä on osoittaa, että suunniteltu maankäyttö täyttää maankäyttö ja rakennuslain edellyttämät vaikutusten arvioinnin vaatimukset. Arvioinnin tulee kattaa kaavan toteuttamisen ja käytön aikaiset vaikutukset ympäristöön, luonnonarvoihin, asutukseen, elinoloihin ja kulttuuriympäristöön. Kaavaselostuksen on myös osoitettava, että arviointi perustuu ajantasaiseen tietoon ja että vaikutuksia tarkastellaan niillä teknisillä ominaisuuksilla, joita kaava mahdollistaa.

Tämän kaavaluonnoksen tarkastelu osoittaa, että osa vaikutuksista on esitetty yleispiirteisesti ilman sellaista analyysia, joka antaisi osallisille todellisen mahdollisuuden arvioida hankkeen vaikutuksia omaan lähiympäristöönsä ja laajemmin. Kaavaselostuksessa on lisäksi kohtia, joissa arviointi ei vastaa niitä tietoja ja havaintoja, jotka sisältyvät YVA-selostukseen tai sen taustalla oleviin selvityksiin. Tämä koskee erityisesti luonnon monimuotoisuuden, visuaalisten häiriöiden, melun ja rakentamisen aikaista ja pysyväksi jäävää ympäristökuormituksen arviointia.

Kaavaselostuksesta puuttuu lisäksi joitakin vaikutuksia kokonaan, vaikka niiden tarkastelu sisältyy alueidenkäyttölain osoittamalla tavalla vaikutusarvioinnin vähimmäisvaatimuksiin. Näiden puutteiden vuoksi kaavaselostus ei täytä vaikutusten arvioinnin luotettavuudelle asetettuja edellytyksiä. Kaavaa ei voida pitää vaikutuksiltaan riittävästi arvioituna ennen kuin selostus ja sen liitteet täydentämällä vastaavat niitä vaatimuksia, joita yleiskaavan käyttäminen tuulivoimaloiden rakennuslupan perusteena edellyttää.

2. Vaikutukset luonnonympäristöön ja linnustoon

YVA-selostuksessa esiin tuodut luonnonarvot ja lajien elinympäristöjen merkittävyys tulisi näkyä kaavaluonnosvaiheeseen edenneessä vaikutusarvioinnissa ja ilmetä sekä voimaloiden sijoittelun että rakentamisen aikaisen riskienhallinnan lähtökohtina. Kaavaselostuksesta ei kuitenkaan ilmene, että lajien elinympäristöt ja niiden suojelutarpeet olisivat muodostaneet perustaa kaavaratkaisulle. Tämä on selvä puute, koska alueidenkäyttölain sisältövaatimukset edellyttävät luonnon erityispiirteiden huomioon ottamista silloin, kun yleiskaava toimii tuulivoimaloiden rakennuslupan perusteena. Kaavaratkaisun tulisi perustua analyysiin, joka osoittaa, että alueen ekologiset yhteydet ja linnustolle keskeiset kohteet ja suojelualueiden suojeluperusteet eivät vaarannu hankkeen toteuttamisen seurauksena.

YVA selostus osoittaa, että hankealueella esiintyy poikkeuksellisen monimuotoinen ja suojelullisesti merkittävä linnusto ja että keskeiset lajit ja niiden elinympäristöt sijoittuvat alueelle tavalla, joka edellyttää vaikutusten tarkkaa arviointia. Hankealueella todettiin 77 pesivää lintulajia, joista suuri osa on uhanalaisia tai muutoin suojelullisesti huomionarvoisia. Tämä lajirikkaus on

poikkeuksellisen suurta ja johtuu suoalueiden, metsäsaarekeiden ja vaihtumisvyöhykkeiden tarjoamista monipuolisista elinympäristöistä.

Metson kaksi soidinaluetta sijoittuvat hankealueen sisälle, Teeren soidinalue Rukonevalla on laajuudeltaan seudullisesti merkittävä. Myös kehrääjän esiintymä on YVA-selostuksen mukaan poikkeuksellisen runsas ja laji on häiriöherkkä pesimäaikaan. Kehräjä on myös herkkä tuulivoiman vaikutuksille. Maakotkan ja sinisuohaukan liikkumista on havaittu hankealueen läheisyydessä.

Lajien käyttämien elinympäristöjen luonne ja havaintojen laajuus korostavat, että hankealueella esiintyy poikkeuksellisen monimuotoinen ja suojelullisesti merkittävä linnusto ja että keskeiset lajit ja niiden elinympäristöt sijoittuvat alueelle tavalla, joka edellyttää vaikutusten tarkkaa arviointia. Hankealueella todettiin 77 pesivää lintulajia, joista osa on uhanalaisissa tai muutoin suojelullisesti huomionarvoisia. Lajirikkaus on poikkeuksellisen suuri.

Häädetkeitaan läheisyyttä ja sen luonnonarvoja ja lajiston suojelutarpeita ei ole riittävällä tavalla otettu huomioon toteutettavaa hankevaihtoehtoa valittaessa. Häädetketiaan läheisyys edellyttää asianmukaisen Natura-arvioinnin laadintaa. Ronokorven luonnon monimuotoisuuden ydinalue ydinalue ja merkittävä uhanalaiskeskittymä tulee rajata hankealueen ulkopuolelle.

Voimaloiden sijainti ja alueen laajuus tulee arvioida siten kuin aluidenkäyttölain 39 § edellyttää.

3. Vaikutukset maisemaan, hiljaisuuteen ja ihmisen elinympäristöön

YVA-selostuksesta antamassamme mielipiteessä esitetään millä tavoin visualiset häiriöt, tuulivoimaloiden siipien liike, pimeyden väheneminen ja lentoestevalot muuttavat niitä olosuhteita, joihin suoalueiden ja vaihtumisvyöhykkeiden lajisto on sopeutunut. Mielipiteessä tuodaan myös esiin millaisia toiminnallisia häiriöitä luonnonvalon, pimeyden väheneminen ja melu voivat aiheuttaa. Suurikokoisen tuulivoiman aiheuttama turbulenssi voi vaikuttaa petolintujen toimintaan niillä alueilla, joilla nousevat ilmavirtaukset syntyvät. Petolinnut etsivät ns termiikkejä eli nousevia ilmavirtauksia päästäkseen lentoon. Niitä löytyy avoimien ja metsäisten alueiden vaihtumisvyöhykkeiden rajalta.

Maiseman muutos ja pimeyden väheneminen vaikuttavat myös ihmisen elinympäristöihin, mutta kaavaselostuksen arviointi keskittyy mallinnettuun näkyvyyteen eikä tarkastele sitä, miten elinympäristön muutos koetaan niillä paikoilla, joiden arvo perustuu juuri hiljaisuuteen, pimeään ja luonnonrauhaan. Hankealueen ympäristössä on paikkoja, joissa luonnon äänimaailma ja maisema ovat kokemusperäisesti merkittäviä ja näiden tekijöiden muutos olisi tullut arvioida kaavaselostuksessa osana ihmisten elinoloihin kohdistuvia vaikutuksia.

Mallinnus ei tarkastele myöskään sitä, missä määrin haitat kasautuvat useiden voimaloiden sijaintien läheisyyden vuoksi. Nykyiset paikkatietomallinnuksen keinot antavat kuitenkin mahdollisuuden havainnollistaa useiden vaikutusten päällekkäisyyttä.

Hankealueen läheisyydessä sijaitsevat järvet ovat tärkeitä virkistysalueita. Ne ovat ympäri vuoden käytössä olevia virkistysalueita. Järvimaiseman avoimuus sekä rauha ovat osa alueen vetovoimaa. Tuulivoimaloiden näkyvyys ja maiseman muuttuminen vaikuttavat siten suoraan järvien virkistysarvoon. Tätä vaikutusta ei kaavaselostuksessa arvioidaan heikosti eikä muutoksen herkkyyttä ja suuruutta arvioida oikein alueellisen merkittävyyden kannalta. Suurikokoisten tuulivoimaloiden aiheuttama melu voi kantautua vesistöjen yli laajemmalle kuin tavanomainen mallinnus ennakoi. Kaavaselostuksessa ei ole tarkasteltu sitä, miten tuulen suunta ja vaihtelut vaikuttavat äänen leviämiseen eikä sitä, että tuulen suunnan vaihtuminen voi merkitä jatkuvaa meluallistusta.

4. Vaikutukset tulee arvioida kaavavaiheessa

Kaavaselostuksen melumallinnus ei perustu niihin tekniisiin ominaisuuksiin, joita kaava mahdollistaa. Melumallinnus on tehty voimalatyypeillä, joiden teholuokat ovat 6,8 MW ja 7,2 MW ja joiden napakorkeus on 210 m, vaikka kaava mahdollistaa 12 MW voimalat, joiden kokonaiskorkeus voi olla noin 300 m. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § edellyttää, että vaikutukset arvioidaan kaavavaiheessa niillä ominaisuuksilla, joita kaava mahdollistaa. Tätä vaatimusta ei voida täyttää, jos arviointi perustuu malliin, joka ei vastaa kaavan teknistä mitoitusta.

Kaavaselostuksessa käytetyt äänitehotasot ovat 108,9 dB(A) ja 109,8 dB(A) muodostuvat valmistajan maksimiäänitehotasosta ja kahden (2) desibelin rakennuslupavaiheeseen jätettävästä varmuuslisästä. Kaavaselostuksessa ei arvioida sitä, että 12 MW voimaloiden äänitehotaso voi olla 112–115 dB(A). Ero mallinnetun ja kaavassa mahdollistetun voimalan välillä on merkittävä, sillä 4–7 desibelin nousu lisää melun energiasisältöä moninkertaiseksi ja kasvattaa melun leviämisaluetta selvästi. Kahden desibelin varmuusarvo ei riitä kattamaan tätä epävarmuutta eikä tee mallinnuksesta kaavan mukaisiin lähtötietoihin perustuvaa.

Inversiotilanteessa ilman lämpötilakerrostuneisuus estää äänen sekoittumisen ja ääni voi kantautua huomattavasti kauemmas kuin keskimääräisissä olosuhteissa. Näitä tilanteita esiintyy sisämaassa etenkin syksyllä ja talvella. Yöaikaan taustamelu vähenee ja tuulivoimalan ääni voi kuulua laajemmalle kuin päiväsaikaan.

Kaavaselostuksessa ei arvioida matalataajuisten melun tasoja taajuusalueella 20–200 Hz, vaikka asumisterveysasetuksessa on annettu ohjearvot tälle taajuusalueelle. Matalataajuinen melu tunkeutuu sisätiloihin herkästi ja voi olla häiritsevää, vaikka ulkona mitatut keskiäänitasot alittaisivat ohjearvot. Kaavaselostus ei arvioi matalataajuisten melun vaikutusta asuin- ja loma-asutuksen oloihin, vaikka suurikokoisten voimaloiden aiheuttama matalataajuinen melu voi olla merkittävä.

Yöaikaisen sisämelun ohjearvo on 30 dB(A) ja selvästi erottuvan melun ohjearvo on 25 dB LAeq,1h niissä tiloissa, jotka on tarkoitettu nukkumiseen. Kaavaselostus ei arvioi sisämelua lainkaan, vaan olettaa ohjearvojen alittuvan, jos ulkomelun mallinnustulokset alittavat asetuksen mukaiset arvot.

Melun arviointi ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä edellytyksiä eikä asumisterveysasetuksen sisämelua koskevaa arviointivaatimusta. Rakennusten ääneneristystä ei arvioida rakennuslupavaiheessa rakennuskohtaisesti, eikä lupavaiheessa voida huomioida sitä, että vapaa ajan rakennusten vaimennus voi olla selvästi heikompi kuin vakituisen asutuksen. Näistä syistä sisämelu ja sen vaikutukset tulee arvioida kaavavaiheessa.

Varjostusvaikutus on arvioitu samalla pienemmällä voimalamallilla kuin melu. Kolmensadan metrin voimalan varjon pituus ja liike voivat ulottua laajoille avoimille alueille ja järvien rannoille, mutta kaavaselostuksessa ei arvioida näitä vaikutuksia osana asuin- ja loma-asutuksen elinoloihin kohdistuvia vaikutuksia. Varjostuksen kokemuksellista merkitystä ei käsitellä, vaikka varjon liike voi häiritä ulkotiloissa oleskelua ja maiseman käyttöä.

Kaavaselostuksessa viitataan siihen, että lopullinen melumallinnus tehdään rakennuslupavaiheessa, jos toteutukseen valittava voimalamalli poikkeaa mallinnuksessa käytetystä.

Vaikutukset tulee arvioida kaavavaiheessa, ei rakennuslupavaiheessa. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § edellyttää, että kaavassa esitetään riittävät selvitykset vaikutusten arviointia varten. Kaavaa ei voida pitää vaikutuksiltaan arvioituna, jos arviointi siirretään myöhempään lupamenettelyyn. Hankekaavoittajan vastuulla on varmistaa, että vaikutukset on arvioitu ennen kuin kaava etenee päätöksentekoon. Rakennuslupavaiheessa arviointia ei enää voida korjata.

5. Kumulatiiviset haitat ja kohtuullistamisperiaate

Kolmen samanaikaisesti etenevän tuulivoimahankkeen vaikutukset kumuloituvat samalle vaikutusalueelle. Kangaslammin, Haitinkankaan ja Takakangas–Pihlajaharjun hankkeet sijoittuvat osittain samoille ja linnustollisesti merkittävälle alueelle siten, että näiden hankkeiden vaikutukset voivat kohdistua samoihin lajeihin ja samoihin ekosysteemeihin yhtä aikaa. Kolmen hankealueen muodostama kokonaisuus voi lisätä häiriötä, maiseman muutosta ja törmäysriskiä tavalla, jota yksittäisten hankkeiden mallinnukset eivät kuvaa.

Kohtuullistamisperiaatteen mukaisen kaavaratkaisun tulee olla sellainen, että se ei aiheuta myöskään kohtuutonta haittaa asutukselle tai alueen muulle käytölle ja arvolle. Tämä edellyttää, että tuulivoimaloiden sijoittelussa otetaan huomioon yhteisvaikutusten suuruus ja vaikutusten jakautuminen ja vaikutusten syntymisen ja kasautumisen mahdollisuus. Voimaloiden sijoittelua tulee tarkistaa siten, ettei kolmen eri hankealueen vaikutuksia kohdisteta samoille järviolueille, ranta-alueille, asuinalueille tai samalle luonnonarvoalueelle.

Kaavaselostuksen yhteisvaikutuksia koskeva arviointi on selvästi puutteellinen, ja arviointi tulee täydentää ennen kaavaehdotukseen siirtymistä niin, että se vastaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisia edellytyksiä, luonnonsuojelulakia ja alueidenkäyttölain pykälää 9 §.

6. Maa-ainesten otto, perustukset ja pysyviksi jäävät vaikutukset

YVA-selostuksessa esitettyjen tietojen mukaan teiden ja voimaloiden asennuskenttien rakentamiseen tarvittavien kiviainesten määrä on huomattava. Vaihtoehdossa VE2B kiviaineksen kokonaismääräksi arvioidaan noin 370 000 kiintokuutiometriä, ja tästä määrästä noin 75 prosenttia on tuotava hankealueen ulkopuolelta.

Asennuskenttien massamäärät ovat noin 3 500 kiintokuutiometriä voimalaa kohti, eikä kaavaselostuksessa esitetä arvioita siitä, mistä nämä maa-ainekset hankitaan, millaisia kuljetusmatkoja massojen siirrot edellyttävät tai millaisia vaikutuksia maa-ainesten ottopaikoille aiheutuu. Maankäyttö- ja rakennuslain 9 § edellyttää, että kaavassa arvioidaan myös toteuttamisen ympäristövaikutukset. Koska maa-ainekset on tuotava suurelta osin hankealueen ulkopuolelta, vaikutukset ulottuvat laajemmalle kuin kaavaselostus arvioi. Kaavaselostuksesta puuttuvat nämä vaikutukset kokonaan.

Kaavaselostuksessa ei myöskään arvioida sitä, millaisia pysyviä muutoksia maaperään, suoluontoon ja alueen vesitalouteen aiheutuu silloin, kun rakentamista varten poistetaan pintakerroksia, alueelle tuodaan suuria määriä murskeita tai rakennetaan tiepohjia, joiden kantavuus on mitoitettu raskaalle erikoiskalustolle. Suoalueille rakentaminen muuttaa vesitasapainoa ja maan rakenteellisia ominaisuuksia pysyvästi ja muodostaa virtavesiesteitä. Turvekerrosten poiston ja kivennäisaineiden täytön jälkeinen suoluonnon palautuminen ei ole enää mahdollista. Kaavaselostuksessa ei arvioida näitä muutoksia, vaikka ne vaikuttavat laajemmin kuin pelkälle hankealueelle sijoittuvan rakentamisen puitteissa voidaan päätellä.

Suurikokoisen tuulivoimalan perustuksen betonimäärä voi ylittää 3 000 kuutiometriä voimalaa kohden. Rakenteet jäävät maaperään pysyvästi ja vaikuttavat veden liikkeisiin sekä maaperän lämpö- ja vesitalouteen mahdollisuuksiin. Nosturipaikkojen rakentaminen vaatii laajoja murskepohjaisia alueita ja niiden kantavuus mitoitetaan useiden satojen tonnien nostureille. Nosturipaikat ja niiden pohjarakenteet jäävät alueelle myös toiminnan päätyttyä.

7. Kaavaluonnosvaiheen hyväksyminen

Kaavaselostuksessa esitetyt vaikutusarviot eivät täytä maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n eikä arviointivelvollisuutta koskevan alueidenkäyttötavoitteen edellyttämiä vähimmäisvaatimuksia. Melun, sisämelun, varjostuksen, rakennusaikaisten vaikutusten, maa-ainesten hankinnan ja Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten arviointi on puutteellista. Mallinnus ei perustu kaavan mahdollistamaan voimalakokoon eikä arvioi niitä olosuhteita, joissa vaikutukset ovat merkittäviä. Kaavaselostus ei myöskään sisällä yhteisvaikutusten arviointia kolmen samanaikaisesti etenevän tuulivoimahankkeen kanssa, vaikka vaikutusten kasautuminen on olennainen osa kokonaisvaikutusten arviointia. Näistä syistä kaavaa ei voida pitää vaikutuksiltaan arvioituna maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla.

Kaavan toteuttamiskelpoisuutta koskevat arviot ovat puutteellisia maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Kaavaselostuksessa ei ole esitetty, mistä rakentamiseen tarvittavat maa-ainekset hankitaan, miten niiden kuljetus vaikuttaa ympäristöön eikä sitä, miten rakentaminen muuttaa hankealueen ja sen ulkopuolisten alueiden maaperää, vesitaloutta ja luontotyyppejä. Suoalueiden pintakerrosten poistaminen, reunavyöhykkeiden rakentaminen ja teiden perustaminen kivennäismaalle voivat muuttaa maaperän ominaisuuksia ja luonnonrakennetta pysyvästi. Näiden vaikutusten arviointi puuttuu. Ilman tätä tietoa ei voida arvioida, täyttääkö kaava toteuttamiskelpoisuuden edellytykset.

Maisema- ja ympäristövaikutusten arviointitapa ei noudata varovaisuusperiaatetta eikä maisema-arvioinnin valtakunnallisia ohjeita. Järvi-alueet ja ranta-alueet kuuluvat maisema-arvioinnin dominanssivyöhykkeeseen, mutta kaavaselostuksessa ei arvioida niiden herkkyyttä suurikokoisten voimaloiden näkyvyydelle eikä sitä, miten voimalat näkyvät järvien rannoille eri suunnista. Kaavaselostus ei arvioi myöskään sitä, miten tuulen suunnan vaihtelu vaikuttaa melun leviämiseen järvi-alueille ja asutukseen. Näitä vaikutuksia ei voi siirtää myöhempään lupamenettelyyn, koska kaavan tulee jo valmisteluvaiheessa turvata terveellinen ja turvallinen elinympäristö maankäyttö- ja rakennuslain 39 §:n edellyttämällä tavalla.

Natura-alueisiin kohdistuvat vaikutukset on arvioitu puutteellisesti. Häädetkeitaaseen kohdistuvia vaikutuksia ei ole tarkasteltu siten, että vaikutukset useista hankealueista voidaan arvioida yhdessä, vaikka luonnonsuojelulain 65 § edellyttää, että Natura-arviointi kattaa kaikki vaikutukset, jotka voivat heikentää suojeluarvoja. Ronokorven suojeluarvoa ei ole arvioitu maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämällä tavalla, vaikka kyseessä on maakuntakaavassa osoitettu luonnon monimuotoisuuden ydinalue ja hotspot-kohde. Näiden alueiden suojeluarvojen ja ekologisen kokonaisuuden huomioon ottaminen on kaavan sisältövaatimus.

Edellä todettujen perusteella kaavaa ei voida viedä ehdotusvaiheeseen ilman olennaisia täydennyksiä. Kaavaselostuksessa tulee arvioida vaikutukset kaavan mahdollistaman voimalakoon mukaisesti, esittää Natura-arviointi luonnonsuojelulain 65 §:n edellyttämällä tavalla, täydentää melun, sisämelun, varjostuksen ja yhteisvaikutusten arviointi sekä esittää toteuttamiseen liittyvät maa-aines- ja rakentamisvaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Kaavaluonnos tulee täydentää ja asettaa uudelleen nähtäville, jotta osallisilla on tosiasiallinen mahdollisuus arvioida vaikutuksia oikeilla lähtötiedoilla.

Tampereella 27.3. 2026

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry

Antti Virnes, pj

Sari Hämäläinen, järjestösihteeri

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry

Arja Pihlaja, pj

Jukka Jylhä, vpj